

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/167/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317201554
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4317201554.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimír Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený JUDr. Barbora Korenecová, advokátka so sídlom v Malinove, Slnecná 765/3, IČO: 42 174 902, proti žalovanému: C. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, o zaplatenie 69,28 eura s príslušenstvom a iné, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 18. septembra 2017, č. k. 14Csp/31/2017-42, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 18.09.2017, č. k. 14Csp/31/2017-42 pri právnom posúdení podľa § 1 ods. 2, § 2 písm. a/ a b/, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 písm. a/, b/ a d/ zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 19.02.2013, § 497 Obch. zák., § 544 ods. 1, 2 a § 52 ods. 1 až 4 Obč. zák., ako nedôvodnú zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia istiny v sume 69,28 eura s príslušenstvom. Takisto podanú žalobu zamietol aj v časti uplatneného nároku z titulu zmluvnej pokuty, ktorá v danom prípade predstavovala sumu 312 eur.

2. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s tým, že žalovanému, ktorý bol v spore úspešný v celom rozsahu, nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal, pretože žalovanému žiadne trovy nevznikli a ani si neuplatnil nárok na ich náhradu.

3. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, tak súd prvej inštancie mal s poukazom na vykonané dokazovanie nesporné to, že zmluvné strany dňa 19.02.2013 uzavreli zmluvu o úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 200 eur, pričom žalovaný sa zaviazal ako dlžník zaplatiť žalobcovi ako veriteľovi tento úver, avšak zvýšený o poplatok 196 eur. Celkovo sa tak žalobca zaviazal zaplatiť v jednej splátke sumu 396 eur. Zároveň takýto poplatok, ktorý mal spolu s úverom zaplatiť žalovaný žalobcovi, bol tvorený súčtom úroku vo výške 39,15% ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu 78,30 eura, ako aj administratívnych nákladov vo výške 117,70 eura. Túto sumu, t. j. 396 eur mal žalovaný žalobcovi zaplatiť v termíne do 17.02.2014. Výška RPMN bola stanovená v rozsahu 98% a jej priemerná hodnota v rozsahu 36,73%. Podľa všeobecných podmienok poskytnutia úveru sa žalovaný navyše za každú upomienku zaviazal uhradiť veriteľovi (žalobcovi) štyri eurá. Z čl. 5 týchto všeobecných podmienok vyplýva, že dlžník (žalovaný) je v prípade porušenia zmluvných povinností povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v sume 312 eur.

4. Predmetná zmluva mala formulárový charakter a nebolo jej obsahom preukázané, že finančné prostriedky ňou poskytnuté, žalovaný použil na výkon povolania a ani na podnikateľskú činnosť. V prípade stranami tohto sporu uzatvorenej zmluvy zo dňa 17.02.2014, ide o spotrebiteľský úver podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z., a preto takáto zmluva musí vykazovať esenciálne náležitosti vyžadované týmto zákonom (§ 9 ods. 2 písm. f/, i/, j/ a k/ zák. o spotrebiteľských úveroch).

5. V danom prípade uzavretá zmluva o poskytnutí úveru obsahuje nesprávne uvedenú výšku úrokovej sadzby, pretože administratívny náklad v sume 117,70 eura má charakter odplaty za poskytnuté finančné plnenie (prostriedky), v dôsledku čoho je ho možné považovať za úrok. Takýto náklad vlastne predstavuje 59% z poskytnutej výšky úveru. Žalobca okrem iného výšku administratívneho nákladu nepreukázal. V tomto smere ide o konanie odporujúce dobrým mravom, pretože takýmto konaním sa skrýva skutočná výška úroku. Dojednanie o výške poplatku v sume 196 eur je preto podľa § 39 Obč. zák., neplatné a to kvôli jeho rozporu s dobrými mravmi. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na rozsudok OS Bardejov sp. zn. 1C/341/2015 zo dňa 30.11.2015 v spojení s rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 6Co/134/2016, ktorými bola zmluvná podmienka uvedená v článku 10 všeobecných obchodných podmienok vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, v dôsledku čoho je neplatná a žalobca si tak nemôže uplatňovať nároky z takéhoto dojednania. V dôsledku uvedeného je následne aj nesprávne uvedená výška RPMN a to v neprospech spotrebiteľa, pretože žalobca do výpočtu RPMN zahrnul aj náklad, ktorý si uplatňoval na základe neplatného zmluvného dojednania - poplatku v sume 196 eur. Takýto údaj o výške RPMN predstavuje pre spotrebiteľa dôležitý údaj, pretože na základe výšky RPMN spotrebiteľ dokáže posúdiť výhodnosť poskytnúť sa majúceho úveru. Takisto predmetná úverová zmluva neobsahuje údaj o dobe jej trvania, termíny jednotlivých splátok a zároveň aj predpoklady použité pre výpočet RPMN. Z týchto dôvodov, súd prvej inštancie zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX uzavretú dňa 19.02.2013 pre jej nedostatky podľa § 11 ods. 1 písm. b/ a d/ zák. č. 129/2010 Z. z., vyhodnotil ako bezúročnú a bezpoplatkovú. Ak žalobca žalovanému poskytol úver vo výške 200 eur a žalovaný z tohto titulu zaplatil spolu sumu 264 eur, t. j. viac ako mal povinnosť, súd prvej inštancie preto v rozsahu požadovaného zaplatenia sumy 69,28 eura (ako zostatku poplatku) zamietol.

6. Žalobu ako nedôvodnú zamietol súd prvej inštancie aj v časti uplatnených trov mediálneho konania a poplatku za upomienku, pretože žalobca vznik týchto čiastkových nárokov žiadnymi listinnými dôkazmi nepreukázal.

7. Súd prvej inštancie pri konštatovaní bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetnej úverovej zmluvy žalobcovi nepriznal právo na vyčíslený kapitalizovaný úrok v sume 83,77 eura. Ako nedôvodnú ďalej zamietol žalobu aj v časti kapitalizovaného vyčísleného úroku z omeškania v sume 9,71 eura, ako aj v časti uplatneného úroku z omeškania zo sumy 69,28 eura od 13.01.2015 do zaplatenia, nakoľko žalovaný takto uplatnené úroky z omeškania žalobcovi zaplatil v celom rozsahu, pretože z titulu poskytnutého úveru zaplatil žalobcovi namiesto sumy 200 eur sumu 264 eur, t. j. o 64 eur viac, ako bol povinný.

8. Čo sa týka uplatneného finančného nároku ohľadne zmluvnej pokuty (312 eur), tak súd prvej inštancie zamietnutie žaloby v tejto časti odôvodnil tým, že v rozpore s ust. § 544 ods. 2 Obč. zák., táto nebola v predmetnej zmluve zachytená v písomnej forme, čím je neplatná. Zmluvná pokuta bola obsiahnutá iba vo všeobecných obchodných podmienkach žalobcu, ktoré žalovaný nepodpísal. Navyše je zmluvná pokuta vo výške 156% z poskytnutého úveru v rozpore s dobrými mravmi a tým pádom je aj podľa § 39 Obč. zák., neplatná.

9. S prihliadnutím na tieto dôvody, súd prvej inštancie podanú žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

10. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca úctivo žiadajúc odvolací súd, aby v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s ust. § 391 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok OS Levice zo dňa 18.09.2017, č. k. 14Csp/31/2017-42 zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere sú aj všeobecné podmienky poskytnutia úveru, pričom obidve zmluvné strany sa dohodli podľa § 262 ods. 1 Obch. zák., že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Žalovaný bol oboznámený s predmetnými ustanoveniami a súhlasil s aplikáciou Obch. zák., na vzniklý záväzkovo-právny vzťah, pričom na znak svojho súhlasu predmetnú zmluvu aj podpísal.

11. Zákon v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty. Ak záväzkový vzťah vznikol pred 01.06.2014, odplata za poskytovanie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi sa riadi podľa predpisov účinných do 31.05.2014. V čase poskytnutia úveru na peňažnom trhu existovalo stovky iných subjektov, ktoré vystupovali ako veritelia pri poskytnutí úveru. Povinný uzatvoril zmluvu o úvere so žalobcom slobodne, vážne, určito a zrozumiteľne, nie v tiesni ani na za nápadne nevýhodných podmienok. U nebankových subjektoch nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovanými bankami. Výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je jasne uvedená na prednej strane zmluvy o spotrebiteľskom úvere, kde je jasne uvedený počet splátok 12 po 33 eur mesačne, počnúc od 17.03.2013. Vzhľadom k tomu, že nebol naplnený ani jeden z predpokladov uvedený v zák. č. 129/2010 Z. z., nie je možné predmetnú zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov.

12. Žalobca zdieľa ten názor, že úrok nie je odplatou pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale je odplatou, ktorá sa platí pri užívaní alebo s vrátením finančných prostriedkov. potom je zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Ak bol žalovaný toho názoru, že podpísal nevýhodnú zmluvu, mal právo od tejto v lehote 14 dní bez uvedenia dôvodu odstúpiť, čo nevyužil, čo znamená, že s podmienkami zmluvy súhlasil a preto ju aj podpísal.

13. Zmluvné dojednanie, ktoré podliehalo prieskumu v tomto konaní, je celkom jednoznačne cenovým dojednaním a vzhľadom na ust. § 53 ods. 1 Obč. zák., ako aj článku 4 ods. 2 Smernice 93/13/EHS je vylúčené, aby súd preskúmaval primeranosť tohto dojednania. V prípade definície celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom sa okrem iného uvádzajú aj poplatky akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

14. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

15. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal odvolaním žalobcu napadnutý - zamietajúci rozsudok súdu prvej inštancie procesným postupom podľa § 378 ods. 1 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd prijal taký záver, v zmysle ktorého podané odvolanie žalobcu nepovažoval za dôvodné, pričom o ňom rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

16. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 53a ods. 1 Obč. zák., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

17. Odvolací súd viazaný dôvodmi a rozsahom podaného odvolania zo strany žalobcu dospel k tomu skutkovému a právnomu záveru, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o uplatnenom nároku žalobcu

voči žalovanému týkajúcemu sa zaplata zostatku na poplatku v sume 69,28 eura, trov mediačného konania v sume 142,23 eura, poplatku za upomienky v sume 20 eur, zmluvnej pokuty v sume 312 eur, ako aj vyčísleného príslušenstva, v prejednávanej veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, ktorý pri zhodnotení vykonaných listinných dôkazov jednotlivo a zároveň aj vo vzájomnej súvislosti správne posúdil podľa príslušných ustanovení hmotnoprávnych predpisov (§ 52 ods. 1 až 4, § 544 ods. 1, 2, § 39 Obč. zák., § 497 Obch. zák., § 11 ods. 1, § 9 ods. 1, 2, § 2 písm. b/ a § 1 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch). S poukazom na uvedené, odvolací súd zamietajúci - napadnutý prvoinštančný rozsudok, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. V ďalšom odvolací súd odkazuje na rozsah a predovšetkým obsah podrobného odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

18. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súd prvej inštancie poznamenáva, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalobcu prezentovanou v ním podanom odvolaní zo dňa 14.11.2017 v tom smere, že vzniklý právny vzťah medzi stranami tohto sporu, by sa mal s poukazom a ust. § 262 ods. 1 Obch. zák., posudzovať podľa príslušných ustanovení Obch. zák. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na rozhodovaciu prax súdov v rámci Slovenskej republiky vychádzajúcu najmä z obsahu novelizovaného ust. § 52 ods. 2 vety tretej Obč. zák. účinného od 01.05.2014, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Obč. zák., aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. V nadväznosti na takto novelizované ustanovenie je potrebné vykladať aj záver rozhodnutia NS SR zo dňa 21.04.2015 sp. zn. 3MCdo/14/2014, že s poukazom na obsah ust. § 52 ods. 2 vety tretej Obč. zák., sa prednostne použijú ustanovenia Obč. zák., a to na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou, t. j. pred 01.05.2014 (tzv. nepravá retroaktivita).

19. Takisto nie je možné súhlasiť ani s tvrdením žalobcu prezentovaným v jeho odvolaní ohľadne príslušnej výšky poplatku, resp. výšky úroku za poskytnutý úver, pri ktorej neplatia také obmedzenia, ako v prípade bankových subjektov, nakoľko žalobca je nebankovým subjektom s vyšším rizikom podnikania. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ide o formulárovú zmluvu, ktorú dňa 19.02.2013 uzatvorili sporové strany, pričom táto nevyhnutne podlieha kontrolnej činnosti súdu najmä v súvislosti s dodržovaním ust. § 52 a nasl. Obč. zák., ako aj v súvislosti s dodržaním ust. § 3 ods. 1 cit. zák., týkajúceho sa inštitútu dodržania dobrých mravov. Odvolací súd súhlasí so zaujatým právnym názorom prvoinštančného súdu ohľadne nesprávne uvedenej výšky úrokovej sadzby, pretože vyčíslený administratívny náklad v sume 117,70 eura v sebe subsumuje vlastne odplatu za poskytnuté finančné prostriedky, v dôsledku čoho je ho možné považovať za úrok. Takýto náklad následne v percentuálnom vyjadrení predstavuje 59% z poskytnutého úveru. S prihliadnutím na tieto dôvody súd prvej inštancie správne nepriznal žalobcovi sumu 69,28 eura, ako žalovaného nedoplatku na súdnom poplatku. Nemožnosť priznať túto sumu žalobcovi vyplýva aj z obsahu ust. § 53a ods. 1 Obč. zák., v kontexte rozhodnutí OS Bardejov sp. zn. 1C/341/2015 zo dňa 30.11.2015 v spojení s rozhodnutím KS v Prešove sp. zn. 6Co/134/2016, ktorými bola zmluvná podmienka zakotvená v článku 10 všeobecných obchodných podmienok žalobcu vyhlásená za neprijateľnú so všetkými dôsledkami z toho plynúcimi.

Odvolací súd zhodne, ako súd prvej inštancie v danom prípade spotrebiteľský úver vo výške 200 eur žalovanému považuje za bezúročný a bezpoplatkový s poukazom na ust. § 11 ods. 1 písm. b/ a d/ zák. č. 129/2010 Z. z., (predmetná zmluva o úvere nevykazuje esenciálne náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ a v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je správne uvedená RPMN, t. j. je v neprospech spotrebiteľa). Nie je možné považovať za pravdivé tvrdenie žalobcu obsiahnuté v jeho odvolaní, ktoré sa týka toho, že ním predložený rovnopis zmluvy o spotrebiteľskom úvere na svojej prednej strane obsahuje údaje o tom, že ide o úver vo výške 396 eur, ktorý sa má zaplatiť v 12. pravidelných mesačných splátkach po 33 eur vždy k 17. dňu v mesiaci, počnúc od 17.03.2013 do 17.02.2014, nakoľko tieto údaje s výnimkou vyčíslenia celkovo sa majúcej zaplatiť sumy vo výške 396 eur, sa na prednej strane predloženej zmluvy nenachádzajú. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne zamietol nárok žalobcu aj v časti vyčíslenej zmluvnej pokuty vo výške 312 eur žalovanému, pretože táto svojou formou (nebola uzatvorená písomne a netvorila súčasť úverovej zmluvy) odporovala ust. § 544 ods. 1, 2 Obč. zák. V tomto smere iba odkaz na obsah všeobecných obchodných podmienok žalobcu, navyše žalovaným nepodpísaný nepostačuje. Samotná výška dojednanej zmluvnej pokuty 312 eur predstavuje 156% poskytnutého úveru, čo je zjavný rozpor s ust. § 3 ods. 1 Obč. zák. (dobré mravy).

20. Pre neunesenie dôkazného bremena, resp. vzhľadom na konštatáciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, prvoinštančný súd správne zamietol podanú žalobu aj v jej ďalších čiastkových uplatnených nárokoch, ako sú trovy mediačného konania v sume 142,23 eura, poplatok za upomienky vo výške 20 eur a vyčíslený (kapitalizovaný) úrok z omeškania, resp. bežný úrok z omeškania od 04.07.2014 do zaplatenia zo sumy 186,56 eura vo výške 5%.

21. Na základe uvedených dôvodov, odvolací súd zamietajúci prvoinštančný rozsudok vrátane jeho výroku o náhrade trov konania, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

22. O náhrade trov tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP s tým, že ich náhradu úspešnému žalovanému v tomto konaní voči žalobcovi nepriznal, nakoľko žalovanému žiadne odvolacie trovy nevznikli.

23. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).